

Finansreglement

NESODDEN KOMMUNE

Vedtatt av kommunestyret 27.01.2021

Sak 21/95, journalpost 21/95-1

Versjon av 22.01.2021

Innholdsfortegnelse

1. Formål, fullmakter og generelle rammer	2
1.1 Hensikten med reglementet.....	2
1.2 Hvem reglementet gjelder for	2
1.3 Hjemmel og gyldighet.....	2
1.4 Forvaltning og forvaltningstyper.....	2
1.5 Formålet med kommunens finansforvaltning	3
1.6 Generelle rammer og begrensninger	3
1.6.1 Fullmakter til kommunedirektøren.....	4
1.6.2 Rutiner for finansforvaltningen.....	4
2. Forvaltning av ledige likvide midler og andre midler beregnet på driftsformål	4
2.1. Innskudd i bank	5
2.2. Andeler i pengemarkedsfond.....	5
2.3. Direkte eie av verdipapirer.....	6
2.4. Felles plasseringsbegrensninger	6
2.5 Etske retningslinjer	6
3. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje.....	8
3.1. Vedtak om opptak av lån	8
3.2. Valg av låneinstrumenter og øvrige bestemmelser	8
3.3. Tidspunkt for låneopptak.....	8
3.4. Konkurrerende tilbud	9
3.5 Lån til videre utlån	9
3.6. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter	9
4. Rapportering og kontroll	9
5. Avvik fra finansreglementet.....	10
5.1 Konstatning av avvik.....	10
5.2 Kvalitetssikring.....	11

1. Formål, fullmakter og generelle rammer

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning (heretter kalt finansforvaltning). Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instruks/rutiner skal hjemles i reglementet.

Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivåer som er akseptable for forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, samt opptak av lån/gjeldsforvaltning.

Langsiktige finansielle aktiva er midler som skal forvaltes adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål. Midler definert som langsiktige bør ha en plasseringshorisont på minst 5 år. Kommunen har pt ikke langsiktige midler til forvaltning. Hvis dette blir aktuelt i framtiden, vil i tilfelle kommunedirektøren utarbeide et forslag til plasseringsregelverk for vedtak i kommunestyret. Frem til plasseringsregelverk er utarbeidet vil langsiktige midler til forvaltning følge samme avkastningsmål, rammer og begrensninger som for forvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Nesodden kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter Kommuneloven kapittel 9 og interkommunalt samarbeid etter Kommunelovens kapittel 17-20 der Nesodden kommune er vertskommune. I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet.

1.3 Hjemmel og gyldighet

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018, § 14-13
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18.11.19 nr. 1520 kapittel 2

Reglementet trer i kraft fra og med den datoen kommunestyret vedtar det, og erstatter nåværende finansreglement fra samme dato. Finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

1.4 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld).

Gjennom dette finans- og gjeldsreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledige likvide midler og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

Kommunens aksjer og ansvarlige lån i ulike selskaper som er næringspolitisk eller samfunnsmessig motivert omfattes ikke av dette finansreglementet siden investeringene og eierskapene ikke er finansielt motivert.

1.5 Formålet med kommunens finansforvaltning

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre at kommunen til enhver tid er likvid og lite eksponert for risiko. Hovedmålsettingen over tid er å sikre stabile og lave netto finansieringskostnader, samt en tilfredsstillende avkastning for kommunens virksomhet innenfor definerte risikorammer.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likvide midler (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plasserte likvide midler skal over tid gi en konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behovet for forutsigbarhet i lånekostnader.

1.6 Generelle rammer og begrensninger

Kommunens finansportefølje skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid med en akseptabel risiko.

Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglementet, ta stilling til hva som er vesentlige finansielle risikoer.

- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunedirektøren skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Kommunedirektøren har fullmakt til å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger kommunedirektøren med hjemmel i dette finansreglementet, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Plassering av kommunes midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under forvaltning av ledige likvide midler og andre midler beregnet for driftsformål pkt. 2.5.

Risikospredning skal oppnås ved å fordele plasseringer på flere aktivklasser (plasseringsobjekt), debitorgrupper og utstedere, samt at lån fordeles på flere långivere. Risikospredning reduserer den samlede finansielle risikoen.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledige likvide midler) og gjeldsporteføljen omtales i fortsettelsen hver for seg.

1.6.1 Fullmakter til kommunedirektøren

Kommunestyret gir kommunedirektøren følgende fullmakter:

- a) Gjennomføre opptak av lån (ordinære gjeldsbrevlån, obligasjonslån, sertifikatlån) etter lovlig vedtak fattet i kommunestyret, herunder valg av långiver, rentevilkår og øvrige betingelser
- b) Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån
- c) Forestå den løpende forvaltningen av ledige likviditet og andre midler for driftsformål.
- d) Inngå avtale om ekstern bistand/finanskompetanse, herunder:
 - avtaler om generell finansiell rådgivning.
 - inngå avtale om ekstern bistand/finanskompetanse innenfor rammen av kommunens finansreglement.
 - avtaler om aktiv forvaltning, dvs. at forvaltning av hele eller deler av finansporteføljen settes bort til eksterne forvaltere.

1.6.2 Rutiner for finansforvaltningen

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

2. Forvaltning av ledige likvide midler og andre midler beregnet på driftsformål

Plasseringene skal gjøres slik at likviditetsbehovet blir dekket samtidig som en forsvarlig avkastning blir oppnådd. Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inkl. trekk rettigheter) som minst er like stor som forventet likviditetsbehov i de neste 45 dager. Kommunens midler til driftsformål (herunder ledige likvide midler) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating BBB+ eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Kommunens driftslikviditet skal som hovedregel plasseres i kommunens hovedbank.

Ledige likvide midler og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser, fratrukket estimerte innbetalinger de nærmeste 3 måneder og fratrukket trekkrettigheter, er overskuddslikviditet.

Kommunens målsetting innenfor plassering av overskuddslikviditet er å optimalisere avkastningen innenfor et akseptabelt risikonivå. Det er kommunens likviditetsbudsjett som synliggjør eventuell overskuddslikviditet for kortsiktig plassering.

For plasseringer (aktiva) er målsettingen å oppnå en avkastning som over tid er høyere enn plassering i bankinnskudd.

Overskuddslikviditet kan plasseres etter følgende retningslinjer:
Overskuddslikviditet kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

2.1. Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder.
Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn 50 mill. kr.

2.2. Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:
Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning.

Det skal kun plasseres i fond med rentefølsomhet kortere enn 12 måneder.

Fondet kan kun investere i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (investment Grade).

Ansvarlig lån fra finansinstitusjon kan utgjøre inntil 15 % av porteføljen, og finansinstitusjonene skal ha en rating på minimum BBB+.

Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager, senest innen 10 virkedager.

Det kan ikke plasseres mer enn NOK 25 mill i et enkelt pengemarkedsfond.

Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 1,5 år.

2.3. Direkte eie av verdipapirer

For direkte plassering i rentebærende papirer gjelder følgende:

- a) Det skal kun plasseres i rentebærende papirer med kortere løpetid enn 12 måneder til endelig forfall.
- b) Ingen enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn BBB- ("investment grade") på investeringstidspunktet, eller vurdert av forvalter til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- c) Papirene kan ha inntil 20 % BIS-vekt, og kan bestå av:
 - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat.
 - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske statsforetak.
 - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.
 - Rentebærende papirer, i form av "senior" sertifikat – og obligasjonslån, utstedt eller garantert av norske banker eller kredittinstitusjoner.
- d) Det kan ikke plasseres midler direkte i industriobligasjoner, ansvarlige lånekapital, fondsobligasjoner, grunnfondsbevis/egenkapitalbevis eller aksjer.
- e) Ingen enkeltplassering i rentebærende papirer kan utgjøre mer enn kr 25 mill. Plassering i statspapirer kan likevel utgjøre maksimalt 100 mill. kr.

2.4. Felles plasseringsbegrensninger

Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon (inkl. direkte eie av verdipapirer utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikke overstige 1 % av institusjonens forvaltningskapital.

Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.

2.5 Etske retningslinjer

De etiske retningslinjene skal følge KLPs retningslinjer som ansvarlig investor. Dette innebærer bl.a. å følge FNs global compact og Principles for Responsible Investment (PRI), samt en bærekraftig utvikling i tråd med FNs bærekraftsmål.

FN's Global Compact sine 10 prinsipper:

Menneskerettigheter:

1. Sikre at selskapet ikke medvirker til brudd mot menneskerettighetene
2. Støtte internasjonalt anerkjente menneskerettigheter innen de områder bedriften opererer

Arbeidstakerrettigheter:

3. Anerkjennelse foreningsfriheten og retten til å føre kollektive forhandlinger
4. Avskaffe alle former for tvangsarbeid
5. Fjerne bruken av barnearbeid
6. Avskaffe diskriminering i sysselsetting og yrke

Miljø:

7. Støtte "føre var"-prinsippet i miljøspørsmål
8. Ta initiativ til å fremme miljøansvar
9. Oppfordre til utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi

Korrupsjon:

10. Bekjempe all form av korrupsjon, inklusive utpressing og bestikkelser

Principles for Responsible Investment (PRI):

Et FN-støttet initiativ som arbeider for å forstå betydningen av ESG-faktorer (environment, social and governance factors) på investeringer. Initiativets medlemmer (kapitaleiere, kapitalforvaltere og tjenestetilbydere til disse) oppfordres til å etterleve de seks prinsippene:

1. Vi skal implementere ESG-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser.
2. Vi skal utøve et aktivt eierskap og ESG-temaer skal implementeres i vår eierskapspolitikk og -utøvelse.
3. Vi skal søke tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra våre investeringsobjekter.
4. Vi skal promotere aksept og implementering av prinsippene i finansindustrien.
5. Vi skal arbeide sammen for å styrke effekten av prinsippene og implementeringen av disse.
6. Vi skal rapportere på våre aktiviteter og progresjonen ved implementering

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn.

Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer.

Nesodden kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens reglement for finansforvaltning. Det er Nesodden kommunes målsetting at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

3. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje

3.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens bestemmelser § 14-14, § 14-15, § 14-16 og § 14-17 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

3.2. Valg av låneinstrumenter og øvrige bestemmelser

- Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper.
- Lån kan legges ut i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.
- Lån kan tas opp som avdragslån, rammelån og avdragsfrie lån.
- Det kan kun tas opp lån i norske kroner.
- Et enkelt innlån kan ikke utgjøre mer enn 30 prosent av gjeldsporteføljen.
- Under ellers like vilkår er det formålstjenlig å fordele låneopptakene på flere långivere.
- Lån kan løpe med fast eller flytende rente.
- Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.
- Den maksimale avdragstiden på kommunens samlede gjeld skal være vektet etter avskrivingsreglene og gjeldende regelverk for minimumsavdrag.

3.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptak skal skje i henhold til likviditetsbehov, kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett, forventning om framtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

3.4. Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest gunstige betingelser. Det skal innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks. startlån i Husbanken).

3.5 Lån til videre utlån

Det skal som utgangspunkt ikke gis utlån fra kommunen, med unntak av startlån og sosiale lån hjemlet i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §21.

Startlån for videre utlån tas opp i Husbanken i henhold til kommunestyrets budsjettvedtak med eventuelle endringer ved egne vedtak i budsjettåret. Lånets løpetid, rentebinding og andre vilkår knyttet til låneopptaket velges av kommunedirektøren.

3.6. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall. Maksimalt 20% av lånegjelden kan ha forfall i løpet av 12 måneder.
- b) Andel lån som forfaller og må refinansieres i løpet av de neste 12 mnd. skal ikke utgjøre mer enn det tilgjengelige likvide midler (inkl. kassekreditt) kan håndtere.
- c) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding på samlet rentebærende gjeld skal til enhver tid være mellom 0,5 år og 3 år.
- d) Andelen av lån med fast rente skal være minimum 10 % og maksimum 50 %.
- e) Fastrenter kan inngås med bindingstid på mellom 1 og 10 år. Fastrentelån bør fordeles med ulike bindingstider/forfall for å redusere renterisikoen.

4. Rapportering og kontroll

Formål med rapportering er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, og finansforvaltningen sin eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt. Kommunedirektøren skal rapportere status for kommunens finansforvaltning, herunder utviklingen gjennom året, til kommunestyret. I Nesodden kommune

rapporterer kommunedirektøren hvert kvartal. I tillegg skal det rapporteres etter årets utgang.

Det vises til Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner § 8 angående hva rapportene skal inneholde. Rapportene skal:

- vise hvordan de finansielle midlene er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe
- opplyse om de finansielle forpliktelsesens løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelse
- opplyse om forhold som kommunestyret har stilt krav om at det skal opplyses om

Videre skal kvartalsrapportene til kommunestyret inneholde følgende risikovurdering/stresstest:

- Renterisikoen for plasseringer av ledige likvide midler og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng, ved en «netto» gjeldsbetraktning som viser renterisiko ved en 1 % andel generell endring i rentekurven. Med nettogjeld menes i denne sammenheng brutto lånegjeld fratrukket VAR-lån (selvkost), lån med rentekompensasjon og formidlingslån/startlån i Husbanken.

Det skal rapporteres status og prognose i forhold til vedtatt budsjett.

Ved vesentlige endringer i kommunens portefølje, eller ved brått oppståtte hendelser som kan påvirke kommunens finansielle stilling, skal formannskapet straks underrettes.

Årsberetningen til kommunen skal inneholde en egen orientering om hvordan kommunens finansportefølje er forvaltet siste regnskapsår. Herunder skal vesentlige endringer i sammensetningen av finansporteføljen og risikoprofil presiseres særskilt.

5. Avvik fra finansreglementet

5.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuell økonomisk konsekvens av avviket skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret og det skal fremkomme hvordan avvikene er håndtert.

5.2 Kvalitetssikring

Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finans- og gjeldsreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i forskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet. Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Slik kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement.